

Ciągle w czołówce odmian

Rzecz jasna na plantacji demonstracyjnej w Szelejewie nie zabrakło także wielu starszych mieszańców – często prawdziwych smolickich hitów rynkowych, które od lat są powszechnie uprawiane i ciągle stanowią bardzo wymagającą konkurencję dla swych młodszych następców oraz szeroko oferowanych na polskim rynku nowych odmian czołowych zagranicznych firm hodowlano-nasiennych. Prezentując tę grupę odmian z dłuższym już stażem i dobrze znanych wielu rolnikom, asystujący prof. Adamczykowi dr Henryk Cygert często ograniczał się tylko do „odświeżenia” niektórych informacji o tych mieszańcach.

Odmiana ta spotkała się z dużym zainteresowaniem w uprawie na ziarno szczególnie rolników z północnych rejonów Polski i w krajach nadbałtyckich, a także w krajach Beneluksu.

Wczesna odmiana **Lokata** (FAO 220), która doskonale wystartowała w uprawie zaraz po zarejestrowaniu w 2011 r., w kolejnych sezonach potwierdza

swe walory (m.in. bardzo dobry wczesny start oraz korzystny stay-green) w produkcji na ziarno, a w rejonach północno-wschodnich i na słabszych stanowiskach także na wysokoenergetyczną kiszonkę. Mieszaniec ten jest dostosowany do zróżnicowanych warunków klimatycznych i różnego typu gleb, a jego produkcją i sprzedażą zajmuje się wyłącznie Mało-

polska Hodowla Roślin.

Jedną z nowszych odmian – zarejestrowaną w ub. roku średniowczesna, trójliniowa **Tonacja** (FAO 220-230) była badana na ziarno i wykazała się dużą plastycznością podczas uprawy w różnych warunkach glebowo-klimatycznych. Jednocześnie w Niemczech i krajach Beneluksu potwierdzono jej wyjątkową dobrą jakość, jeśli chodzi o strawność całych roślin. HR Smolice jest producentem tej odmiany, a jej wyłącznym dystrybutorem są od tego roku Polskie Składy Nawozowe.

Skarb (FAO 220) to jedyna, w 100% smolicka odmiana kukurydzy, która nie ma krajowego rejestru i na naszym rynku jest oferowana z katalogu wspólnotowego (CCA), a została zarejestrowana na Słowacji. Charakteryzuje się on bardzo dobrym wczesnym wzrostem, toleruje uprawę na słabszych glebach oraz – podobnie jak Lokata i Tonacja – wykazuje nasilenie cechy stay-green.

Kolejny trójliniowy mieszaniec **Kosynier** o liczbie FAO na pograniczu 220 i 230 przeszedł

2-letnie badania rejestrowe w COBORU bez spektakularnie wysokich wyników, natomiast w doświadczeniach porejestrowych w pasie północnym Polski zajął I miejsce wśród wszystkich odmian badanych w tej grupie w uprawie na ziarno. Kosynier, podobnie zresztą jak zbliżony do niego genetycznie Skarb, należą do grupy odmian o bardzo szerokich liściach i ta zwiększona powierzchnia asymilacyjna jest wykorzystywana do intensywnego nalewania ziarna w kolbach. Kosynier dobrze został przyjęty także w uprawie na kiszonkę. W badaniach w północnych Niemczech stwierdzono,

że odmiana ta stwarza szansę uzyskania jednego z najwyższych wskaźników tzw. strawnego plonu. W Polsce wyłącznym jej dystrybutorem jest firma Osadkowski.

Dumka (FAO 230) – to mieszaniec trójliniowy zarejestrowany na ziarno, ale uprawiany także na kiszonkę praktycznie na terenie całego kraju. Dumka jest łatwa w produkcji nasiennej, rośliny mają bardzo dobry wczesny wigor, są odporne na wyleganie oraz na porażenie przez choroby, m.in. przez fuzariozę lodygową i głównie guzowatą. Jak już wcześniej wspomniano, Dumka posiada rejestrację także na terenie Ukrainy.

Dokończenie na str. 34

Oto – w największym skrócie – główne ich cechy i zalety:

Wilga – ta najwcześniejsza (FAO 180) i jedna z najdłużej uprawianych odmian cały czas potwierdza swą przydatność w ekstremalnych dla kukurydzy warunkach uprawy; na północy i Pogórzu Polski, w krajach nadbałtyckich, a także na przesiewy w plonie wtórnym, np. po jęczmieniu ozimym czy życie poplonowym. W dniu pokazu (2 września – przyp. red.) odmiana ta miała już twarde ziarno, nadające się do omlotu.

Należący do grupy odmian wczesnych trójliniowy mieszaniec **Rywal** (FAO 210) łączy wysoki potencjał masy ogólnej z bardzo dużą kolbą i „przyjaznym” sposobem dojrzewania stay-green, gdyż liście okrywowe kolb robią się jak gdyby papierowe, biało-żółte, a liście właściwe i lodyga są nadal zielone.

CIĄGLE W CZOŁÓWCE ODMIAN
Dokończenie ze str. 33

Bliską „siostrą” Dumki jest trójliniowa odmiana **Konkurent** (FAO 230-240). Można go uznać za odmianę zmodyfikowaną czy też poprawioną w stosunku do Dumki, może nie w sensie wartości gospodarczej, ale ze względu na fakt, że wszystkie jego osadki są w 100% białe. Tymczasem w przypadku Dumki pojawiają się po zbiorze kombajnem zarówno kolby z rdzeniem białym, jak też antocyanowym, ponieważ takie zabarwienie miała jedna linia mateczna. Konkurent jest więc niejako odpowiedzią hodowców na oczekiwania tych rolników, którzy akurat preferują białe osadki kolb. Ta nowa odmiana została zarejestrowana także na Ukrainie i tam jest reprodukowana.

Bejm (FAO 230-240) – to uprawiany już od 7 lat mieszańiec pojedynczy o charakterze uniwersalnym, wykształcający grube, w pełni zaziarnione kolby. Plony osiągane na plantacjach produkcyjnych, także za granicą, potwierdzają, że odmiana ta zasłużyła w swoim czasie pierwsze miejsce na polskim rynku zarówno w badaniach rejestrowych, jak i porejestrowych. Producentem i dystrybutorem tej odmiany, która ma też rejestrację na Ukrainie, jest Małopolska Hodowla Roślin.

być uprawiana na ziarno i CCM w tzw. rejonach produkcji suchego ziarna, a na kiszonkę – na terenie całego kraju. Jest ona reprodukowana przez Małopolską Hodowlę Roślin.

Wczesny mieszańiec **Rataj** o liczbie FAO na pograniczu 220 (w uprawie na kiszonkę) i 230 (na ziarno) może być przykładem wręcz idealnego połączenia dwóch cech charakterystycznych dla kukurydzy typu stay-green: przy wciąż zielonych liściach, ziarno zbliża się już do fazy dojrzałości pełnej. Odmiana ta, podobna pod względem genetycznym do Dumki, bardzo dobrze przyjęła się też na rynkach zagranicznych. W Austrii Rataja reprodukuje i sprzedaje jedna z tamtejszych firm nasieniowych, współpracujących ze smolicką spółką. Natomiast na potrzeby rynku krajowego jej reprodukcją i sprzedażą zajmuje się Małopolska Hodowla Roślin.

Jawor (FAO 220-230) – trójliniowy mieszańiec polecany jest przede wszystkim do uprawy na ziarno. Ma bardzo długą, choć nie zbyt grubą kolbę, ponieważ bardzo cienka jest jej osadka. Dzięki temu uzysk ziarna jest wysoki, co pozwala produkować z tej odmiany także bardzo energetyczną kiszonkę dla bydła.

SmolitoP (FAO 230) – to trójliniowy mieszańiec o długich kolbach, bardzo przydatny do uprawy na ziarno, w tym z przeznaczeniem na bioetanol, ale przede wszystkim na wysokoenergetyczną

kiszonkę m.in. w północno-wschodnich rejonach kraju. Producentem tej odmiany, bardzo cenionej zwłaszcza na Podlasiu, jest spółka Saatbau Polska, a dystrybutorem – firma Polskie Składy Nawozowe.

Opoka (FAO 240) – od kilku lat konkuruje o czołowe miejsce na liście najpopularniejszych i najlepiej sprzedających się odmian w Polsce. Uprawiana jest na kiszonkę, cechuje się stabilnymi plonami świeżej i suchej masy oraz dobrą strawnością kisonki z całych roślin. Ten Złoty Medalista Polagry z 2010 r., rozprowadzany na krajowym rynku na zasadzie wyłącz-

ności przez firmę „Chemiroł”, posiada także rejestrację na Ukrainie i Białorusi.

Bosman (FAO 250-260) – mieszańiec pojedynczy z pogranicza grupy średniowczesnej i średniopóźnej, uprawiany zarówno na ziarno i kiszonkę, wyróżnia się bardzo grubymi i długimi kolbami, rzadko spotykanymi u innych odmian. Bardzo wysoko rosnące i dobrze ulistnione rośliny są ważną zaletą przy wykorzystywaniu tej kukurydzy także na biogaz. Odmiana ta, szczególnie efektywna na lepszych glebach, jest reprodukowana przez Saatbau Polska, a jej wyłącznym dystrybutorem w kraju jest firma Agro-Pol Wojciecha Białeckiego z Ryk.

Wyjaśnijmy jeszcze, że wprawdzie na smolickiej plantacji pokazowej tym razem nie wysiano tak znanych i zasłużonych odmian jak **San, Cedro, Glejt, Wiarus, Reduta, Nimba, Proсна, Narew** czy **Kresowiak**, ale przedstawiciele tej firmy zapewniają, że te szeroko sprawdzone i bardzo cenione przez producentów mieszańce nadal będą oferowane i na pewno znajdą się w sprzedaży na przyszłoroczny sezon uprawy kukurydzy.

Po zwiedzeniu plantacji wielu rolników i ekspertów, m.in. profesorowie Jerzy Szukała, Andrzej Dubas i Edward Arseniuk oraz dyrektor poznańskiej WIODRiN Adam Błochowiak serdecznie pogratulowali prof. Adamczykowi i całej smolickiej spółce wielkich osiągnięć w hodowli kukurydzy, podkreślając znaczenie dostarczania każdego roku na potrzeby rolnictwa odmian coraz nowszych generacji, jeszcze wyżej plonujących i lepiej dostosowanych do naszych warunków klimatycznych oraz nowych kierunków użytkowania tej rośliny. Przewodniczący komisji COBORU ds. rejestracji kukurydzy dr Roman Warzecha uznał fakt zarejestrowania w jednym roku przez HR Smolice aż 6 nowych mieszańców za „niebywały sukces” i zaakcentował, że złożyła się nań „gigantyczna praca”, bo dla uzyskania każdej nowej odmiany trzeba wykonać co najmniej tysiąc bardzo pracochłonnych i żmudnych krzyżówek, a ponadto mieć „trochę szczęścia” w doborze najkorzystniejszych komponentów przyszłych odmian.

Smolik o liczbie FAO w przedziale od 220 (kiszonka) do 230 (ziarno) do momentu kwitnienia i zwykle jeszcze przez dwa następne tygodnie zachowuje intensywny zielony kolor, a później, w miarę dojrzwania, pięknie się rumieni, co jest widoczne zwłaszcza na dolnych częściach łodyg. Choć jest to odmiana typu trójliniowego, to rośliny są bardzo wyrównane, mają imponująco długie kolby o 14-16 rzędach ziarna oraz odznaczają się dosyć dobrą odpornością na fuzariozę. Mieszańiec ten, często wykorzystywany także na wysokoenergetyczną kiszonkę, na rynkach zewnętrznych promowany jest przez firmę austriacką.

Średniowczesny mieszańiec trójliniowy **Smolan** (FAO 230) – to uniwersalna odmiana zbliżona genetycznie do Lokaty. Może

